

Zoprna znamenja ob otvortvi 70. kongresa

Gleda Vasa in Smitha so niso na jasnem.—V nedeljo so se vršile konference.

Washington, D. C., 5. decembra. V nedeljo se je vršilo več konferenc, na katerih so člani kongresa, ki so dospeli v glavno mesto, pečali, da otvoritev kongresa pomeni enega izmed najtežjih bojev, ki jih je doživel kongres.

Za starogardnike in burbonce postaja največje potočišče v tem, ako imata senatorja Vasa in Smitha v Pennsylvaniji in Smitha in Illinoisu pravico do sedanja. Potočišče postojajo v tem, da so napredni republikanci pripravljeni in odločni izrabiti ugodno priliko, da pristanejo na storo garo, da pristane na njih zahteve. Napredni senatorji neizprosno zahtevajo od pomoč za farmarje, gotove zakone v korist delavstvu in preiskavo politike v srednji Ameriki. Starogardniki v republikanski stranki zelo neradi slišijo kaj o teh zahtevah, še bolj neradi pa zanje glasujejo.

Senator Curtis, vodja republikanske stranke, se trudi, da sklene premirje med obema frakcijama. Senator Reed, demokrat v Missouriju, pa meni, da bi mu bilo tako premirje zelo všeč, kajti izrabilo se bo v prihodnjem letu v predsedniški kampanji.

Očitno je, da političari starih strank manevrirajo. Če tu pride do sporazuma med starogardniki in naprednimi elementi v republikanski stranki, se to ni garancija, da Smith in Vasa zasedeta svoja sedela.

Kako se stvar zasne, ali je prišlo do sporazuma med starogardniki in naprednimi elementi glede zahtev vpornikov v republikanski stranki, mora pokazati že najbližja bodočnost.

Naskok na delavsko upravo v Readingu

Poraženi nasprotniki so s ponovnim štetjem glasov odvzeli u rad socialističnemu blagajniku.

Reading, Pa. — Volilna komisija, ki je na zahtevo poraženih demokratov in republikanov prebrala glasove, oddane pri mestnih volitvah 8. novembra, je odločila, da je dobil Charles H. Kershner, bivši mestni blagajnik in ponovni kandidat za to službo, 86 glasov večine nad socialističnim kandidatom W. C. Hovetterjem. Kershner je demokrat. Pri prvem štetju je imel Hovetter 68 glasov večine. Na kak način so števec drugič dobili 86 glasov večine za Kershnerja, je uganjka, ki se bo reševala na sodiščih.

Godba v službi zdraviljenja umabolnih.

Chicago, Ill. — V čikaški državni bolnišnici za umobolne je ženski simfonijski orkester pod vodstvom madame Leginske dal koncert, ki ga je poslušalo več kot dva tisoč bolnikov. Koncert je zelo blagodejno vplival na bolnike, izjavlja dr. Herschfield, državni psihater. Pričujejo veliki uspehi s takimi koncerti.

Čikaški Litvinci in Poljaki v vojni.

Chicago. — Konflikt med Poljaki in Litvini ima svoj odmev v Chicago. Zadnje nedelje so imeli Litvinci javen shod v dvorani svoje katoliške cerkve Božje previdnosti, 18. cesta in Union ave., kjer so zaključili, da mora Poljska takoj vrniti Vilno Litvincem. Obenem je zadavljala besna vojna med poljskimi in litvinskimi listi.

Tarif glavna točka na zborovanju konservativne farmske unije

Ameriška farmska birojska organizacija je pričela zborovati včeraj. Nekatera predavanja znajo postati zelo zanimiva. Pokazala bodo, kako daleč so farmarji prežeti z modernim duhom.

Chicago, Ill. — Včeraj je pričelo zborovanje Ameriške farmske birojske organizacije. Temu zborovanju bo predpovedan legialativni program: poljedelske Amerike v razpravo. Zborovanje se vrši v Shermanovem hotelu. Z zborovanjem je v zvezi tudi poljedelska razstava. Na razstavi so najnovejši poljedelski stroji, ki so na trgu.

Razprave se bodo vršile o tarifu, hidro-električni centrali Musclee Shoals, narodni varnosti, ženi v poljedelstvu in razvoju hidro-elektrike.

Zborovanje je otvoril Sam H. Thompson, predsednik Ameriške farmske birojske federacije. William Dodd, profesor na čikaški univerzi, je predaval o vprašanju: "Ali naj ameriški farmarji postanejo kmetje?"

Naznanjenih je cela vrsta govornikov, med njimi tudi general Pershing, ki bo govoril o predmetu: "Blagostanje farmarja v zvezi z narodno varnostjo." O njegovem govoru sodijo že naprej, da bo imel opraviti s vojaštvom in mornarico.

Zadnja leta je opaziti, da je med farmarje prišel nov duh. Ameriška farmska birojska organizacija je poznana kot najbolj konservativna organizacija ameriških farmarjev. To je vzrok, da bo napredni element med ameriški farmarji opazoval s sumljivimi očmi zborovanje.

23.653 izključenih iz stranke v Rusiji

Stalin je dejal na strankinem kongresu v Moskvi, da s Trockijem ne bo kompromisa.

Moskva, 5. decembra. — Jožef Stalin, tajnik in vodja komunistične stranke v Sovjetski uniji, je rekel včeraj na 15. kongresu stranke, da ne bo kompromisa s politično opozicijo, katero vodi Leon Trocki. Stalin je bil proti najnovejšemu koraku opozicije, ki je izjavila, da razpusti svoje frakcijske organizacije in prepuusti kongresu odločilno besedo, zahteva pa pravico, da sme zagovarjati svoje stališče. Stalin je zahteval, da opozicija brezopojno kapitulira, prizna svoje zmote in razkrije svoje tajne organizacije, da jih kongres uniči.

Iz poročil raznih odsekov, ki so vodili preiskavo o gibanju opozicije in izvršili razne ukrepe za potlačanje tega gibanja, je razvidno, da za pristake Trockija ni nobenega pardaona. Kontrolni odbor stranke je poročal, da je bilo do danes izključenih 23.653 članov, drugih 98.000 komunistov je pa bilo kaznovanih s tem, da morajo prispevati eno tretjino svoje plače v sklad za otroke, ki nimajo doma. Poročilo se tudi glasi, da je policija zaplenila 14.000 rubljev tajne blaginje, katero je vodil pokojni Adolf Joffe, ki se je ustrelil pred nekaj dnevi. Trockijevo gibanje je najmočnejše v Leningradu, rudarskem okrožju in Doncu in v uralskem distriktu.

Dalje poročajo, da je Centrosojuz (ruske kooperativne ali delavske konzumne zdruge) vodil tajno korespondenco med Trockijem in inozemskimi komunisti. 260 namestencev pri sovjetskih trgovskih misijah v inozemstvu je bilo pozvanih domov, ker simpatizirajo s Trockijem. Večina teh pa noče iti domov.

Letalske-lovce kamovana.

Wichita, Kans. — Carl D. Winstead, ki je streljal divje rabe iz aeroplana, je moral plačati \$10 kazni.

IZREKLE METODE ZA UNIJE NA JUGU

Organizirani delavci priredili veliko shajnost na prostem. Spelki so vseh na računju in odprtem ognju. Pri tem so pa organizatorji govorili o pomenu organizacije.

Durham, N. C. — Cloveku se zdi, da slihi pripovedovati o metodah za organiziranje delavcev, kakršne so bile v navadi pred štiridesetimi leti v Evropi. Tu kaj postoji Društvo klub, katerega člana so morda zavedni delavci. Ta klub je priredil veliko shajnost na prostem, pri kateri so pekli vseh na računju. Shajnost je privabila velike množice tekstilnih in nogavničarskih delavcev, židarjev, tesarjev, vodovodnih monterjev, brivcev, farmarjev in drugih delavcev.

Ko je bila shajna velika ljudska množica, je zastopnik kot govornik William Smith in Philadelphija, blaginjski organizacije nogavničarskih delavcev. V lahko razumljivi besedi je pojasnil, kaj pomeni pogodba "politega kučka", ki je bila uvedena v treh severokarolinških tovarnah. Rastomščili je, kako bedasto je, ako morajo pleteninarji delati za 50 do 75 odstotkov nižjo mezo, kot se plačuje delavcem v tovarnah, ki so oddaljene samo 480 milj od tukaj.

Zrno je padlo na rodovitna tla in delavci in farmarji so poslušali govornika s velikim zanimanjem in pritrjevali s burnim plaskanjem.

Durhamski društveni klub je zdaj člen v verigi delavskih organizacij. Za tem izletom v naravo in pozimi bodo sledile druge prireditve. Te prireditve se bodo oglašale v časnikih, da se privabijo še večje ljudske množice.

STRELJANJA V KABARETU.

V bitki je bil ubit natakar, šest oseb pa je bilo ranjenih.

Chicago. — Šest obojedenih moških je v ponedeljek jutro vstopilo v pisano dvorano Parody kabareta na 1008 N. State cesti in začelo streljati. Mislili so, da je bil njihov namen ubiti lastnika kabareta Dave Palinskaja.

Nad 70 parov je plesalo v trenutku, ko so vstopili napadalcil in odprli ogenj. Eden izmed njih je pokazal na natakarja Harry Smitha in oddal nanj kroglo, ki ga je takoj ubila.

Med navzočimi pari je bil tudi policaj Charles Cohen, ki je bil v tistem času izven službe in je nosil civilno obleko. Imel je pa pri sebi revolver in je pričel streljati na napadalec. Vnela se je bitka, v kateri je bilo 6 oseb ranjenih. Ranjenec se odpravil v Henrotin bolnico. Ismed napadalec je bil prijet eden, ki pa ni hotel povedati svojega imena. Drugih pet je izginilo in jih sedaj išče policija.

GOZDNI POŽARI V OKOLISU LOS ANGELES.

Unikli so 5000 akrov gozda in 175 hiš.

Los Angeles, Cal., 5. dec. — Šest raznih požarov razsaja v gozdovih v okolici Los Angelesa. Tisoči so se pridruživši gasilnemu departamentu, da pograse požare, ki so se pojavili čez noč in se brzo širijo. Nad 5000 akrov gozda je uničenega in zgorelo je 175 hiš. Dosedanja škoda se ceni nad milijon dolarjev.

Letalske-lovce kamovana.

Wichita, Kans. — Carl D. Winstead, ki je streljal divje rabe iz aeroplana, je moral plačati \$10 kazni.

Zaščitanje o famozni sodnijski prepovedi proti delavcem odloženo

Vedno bolj jasno postaja namen sodnijske prepovedi. — Odloditev je predlagal delavski odvotnik.

New York, N. Y. — Sodnijska obravnava za podelitev sodnijske prepovedi Interborough Rapid Transit kompaniji proti Williamu Greenu in vsakemu delavcu, ki je organiziran v Ameriški delavski federaciji, se ni vršila. Bila je odložena za dne 21. decembra na zahtevo odvotnika organizacije cestnoželeznških uslužbencev.

Proti organizaciji cestnoželeznških uslužbencev je še izdana sodnijska prepoved, a prepoved, o kateri se bo raspravljalo dne 21. decembra, je veliko bolj obširna in oštrjaša.

Legalna moč delavcev v tem boju se je zelo pojačala, ker se je pridružil kot odvotnik profesor Herman Oliphant, ki predava jurisprudenco na Kolumbijski univerzi. Ko se je profesor Oliphant pridružil delavskim odvotnikom, je dejal, da se gre v tem boju za preprečitev glavnega orokja — združevanja, pogodbo "politega kučka in zlorabo sodnijskih prepovedi."

Strašna novica čaka težke ranjene deklo

Joli Bradfordovi je niso povedali, da je ji njen ljubimec namenoma povzročil njene poškodbe.

Ottawa, Ill. — "Hiram, Hiram, ljubi me!" Take besede so prihajale v silnem duševnem in telesnem trpljenju iz strašno razmesarjenih ust Jole Bradfordove, 23-letne učiteljice iz Ottawe, Ill., ki je postala žrtev brutalnega in zavrtnega morilnega napada.

Zdravniki zdaj sodijo, da bo obilovanje vredna učiteljica ostala pri življenju. Ampak s tem ni rečeno, da je konec njenega trpljenja, kajti dekle ne ve, da je Hiram Reed, kateremu je rtvovala vae, kar je imela, onemu pobaltnu, ki je potaknil dinamito z namenom, da je v umori. Ona še nič ne ve, da je v Peoriji kupil dve paklici dinamita, mesto do kupa dva poročna prstana za poroko, ki se je imela vršiti nekaj dni kasneje. Ta dinamit je potaknil ponoči v peč, da ubije dekleta, kateremu je obljubil ljubezen in poroko.

Cudno se pa glasi vest, da je državni pravdnik Hanson iz Ottawe dejal človeku, ki se prav nič ne keca dejanja, da ne dvigne proti njemu obtožnico, ako Jola ozdravi in jo poroči.

Norost je vprico dejanja, ki ga je izvršil 24-letni Hiram Reed, še govoriti o poroki. Katera dekle bo poročila človeka, ki jo je mislil umoriti na zavrtnem način in je tudi pokazal, da ima trden namen izvršiti namen, ki se je mogel roditi le v asanjskih možganih? Kljub temu se pa najdejo ljudje, ki mislijo, da bi bila to najboljša rešitev tega dogodka.

Reed je rekel časnikom poročevalcem, da je dejanje priznal samo zaradi tega, da ne bo obtožen, ker je prepričan, da ga Jola poroči, ako ne podide strahnim poškodbam. Temu je dodal, da v resnici ni izvršil zločina. Ko so zahtevali od njega, da se izjavi jasneje, ni hotel tega storiti.

Reed je sin bogatega farmarja iz Mossville. Prav bahavo govori o ljubezni z Bradfordovo. Ljubila sta se dve leti in Jola ga je ljubila strastno. Nekako pred dvema mesecema so se pokazale posledice njunega intimnega obvezanja. On je našel vedno izgovore, da je odlašal s poroko. Končno je privolil v po-

FRANCIJA VABI SOVJETE V MIROVNI PAKT

Briand in Litvinov konferirata v Zenevi in sovjetski vodja je dejal, da ga stvar zanima. Chamberlain in Litvinov igra skrivnice. Litva bi bila druga Svica.

Zeneva, 5. dec. — Francoski zunanji minister Briand je včeraj konferiral s Litvinovom in Lunarskim v Zenevi. Navzot je bil tudi Paul Boncour, ki je zastopal Francijo na seji razorožitvene komisije. Boncour je še v soboto nagovarjal Litvinova, naj se Sovjetska Rusija priključi vseevropskemu garancijskemu paktu, ki je predpogoj razorožitve.

Briand je čestital sovjetski delegaciji na njenem aktivnem sodelovanju v Zenevi in je prosil, naj sodeluje še nadalje v svrhu trajnega mira. Obenem je vabil Sovjetsko unijo, da se priključi kontinentalnemu garancijskemu paktu, ki je potreben, kajti brez vsajemnih garancij vseh dežel je vsaka resna razorožitvena akcija nemogoča.

Litvinov in Lunarski sta rekla Briandu, da sovjetski bodo nadaljevali kooperativno delo, kadar koli bo mogoče. Briand je dejal, da je zadovoljen z razgovorom s sovjetskima delegatoma; naredila sta nanj vtis, da se zanimata za projekt vseevropskega mirovnega pakta.

Briand pa ni imel sreče, da bi bil spravljal skupaj Litvinova in angleškega zunanjega ministra Chamberlaina. Oba sta mu jarzila teljo, da bi se rada videla, toda noben ni hotel prvi predlagati sestanka. Litvinov je dejal, da je Anglija prelomila stike s sovjeti, torej je njena dolžnost, da stori prvi korak k ponovnemu zbližanju. Chamberlain pa ni hotel storiti prvega koraka in sestanka ni bilo.

Litvinski premijer Valdemars, ki je prišel v Zenevo radi konflikta s Poljako, je dejal, da Litva bi najrajši videla, da ji Liga narodov garantira neodvisnost kot je zajamčena Švici. Rekel je, da ima dokaze, da hoče Poljska invadirati in okupirati vso Litvo.

Poljsko-Litvinski spor je najvažnejša točka, ki je na dnevnem redu sveta-Lige narodov, ki danes otvori svojo sejo.

AVTOMOBILSKA VOJNA.

Detroit, Mich. — Med avtomobilskimi baroni se pripravljajo ljuta konkurenčna vojna, odkar je Ford postavil na trg nov model po nizkih cenah. General Motor kompanija namerava znižati ceno enemu svojih šestcilindrnih motorov za \$300. Cetera dekle bo poročila človeka, ki jo je mislil umoriti na zavrtnem način in je tudi pokazal, da ima trden namen izvršiti namen, ki se je mogel roditi le v asanjskih možganih? Kljub temu se pa najdejo ljudje, ki mislijo, da bi bila to najboljša rešitev tega dogodka.

Reed je rekel časnikom poročevalcem, da je dejanje priznal samo zaradi tega, da ne bo obtožen, ker je prepričan, da ga Jola poroči, ako ne podide strahnim poškodbam. Temu je dodal, da v resnici ni izvršil zločina. Ko so zahtevali od njega, da se izjavi jasneje, ni hotel tega storiti.

Reed je sin bogatega farmarja iz Mossville. Prav bahavo govori o ljubezni z Bradfordovo. Ljubila sta se dve leti in Jola ga je ljubila strastno. Nekako pred dvema mesecema so se pokazale posledice njunega intimnega obvezanja. On je našel vedno izgovore, da je odlašal s poroko. Končno je privolil v po-

Kako se reporterji v Bukarešti skuhali "revolucije" v Ukrajini

"Strašna revolucija," v kateri je bilo "5000 ubitih," je bila delo reporterjev v Besarabiji. Vsi ameriški kapitalistični listi so bili potegnjeni.

Čikaški dnevnik Chicago Daily News je v soboto objavil sledečo poročilo iz Bukarešte:

Zurnalisti so zadnje dni kar na svojo pest uprisorili prijetno revolucijo v Kišinevu, glavnem mestu Besarabije, ki se nahaja nekaj milj od Dnestra, ki tvori mejo s sovjetsko Ukrajino. Kolikor je do zdaj znano, je bil v "revoluciji" ubit en sam pisalni stroj, ranjenec je pa dobi valed silnega navala besarabskih bolhi.

Dne 24. novembra je bukarštaki list "Dimineața" poročal o strašni revoluciji v Ukrajini. Poročilo je bilo tiste vrste, ki ga omenjeni list objavi kot brezplačno prilogo vsak drugi torek ali petek. Topot je pa vest o "strašni revoluciji" dosegla Ameriko. To je bilo tako. Ameriški reporterji, ki so v Bukarešti čakali na rumunsko revolucijo, so se začeli dolgočasiti — in novica o revoluciji v Ukrajini jim je prišla ravno prav. Tako je bila "novica" po vsem svetu. "Novica" je pa tako rasla, da so je 30. novembra sam list "Dimineața" čudil iznajdljivosti reporterjev, ki so v šestih dneh potokili vse sovjetske posadke v Kamencu - Podolaskemu, Odolu, Tiraspolu in Migevoru, ukradli vse reka Dnestar je bila rdeča od krvi, 5000 ljudi je bilo ubitih.

Neki londonski reporter je končno odpotoval na majo v upanju, da vidi vsaj mirlice, da ni več nikogar med živimi. Ko se je v soboto vrnil v Bukarešto, je poročal, da ni našel nobenega mirlice. V Ukrajini ni bilo nobene revolte. Edini strel, ki so počili zadnji teden, so običajni strelji med rumunskimi in sovjetskimi stražami, ki se izmenjujejo vsako popoldne čez Dnestar v simekome času v svrhu, da straže ne umrejo dolgega časa.

O tej "strašni revoluciji" v Ukrajini so zadnji teden vsa poročala tudi nekateri ameriški slovenski listi.)

Ljubezen močnejša kakor smrt.

Pariz, 5. dec. — Katoliški škof Mignen v Montpellerju je izgubil bitko s svojim soferjem, kateremu je hotel preprečiti ščitov. Sofer se je zaročil s hčerjo mešnarja Duvala v fari Sv. Petra. Škof je pa računl, da bi se, fer boljše šofiral, če ostane sam, zato je sklenil, da razdere poroko. Naročil je šupniku Yaulbonu, naj vpliva na mešnarja, da ne bo dal hčere soferju. Zupnik je bil jezen in je odlašil mešnarja. Mešnar je šel tistit in sodišče je odločilo, da mora škof in šupnik plačati odškodnino mešnarju, ker nista iskodnino mešnarju, ker nista imela nobene pravice vtikati se v ljubezenske zadeve mešnarjeve hčere. Končno je škof izgubil tudi soferja.

Delavec s prehodno glavo odraavl.

Chicago. — Paul Kosty, je karski delavec, star 36 let, je dokazal, da je tudi on sam isekla. Dne 25. junija t. l. mu je pri delu v tovarni prišel v glavo 26 čevljev dolg in tri četrtilne palca debel, razbeljen šelastni drog, ki mu je prebodel glavo pod ušesom na eni strani in skozi senca na drugi strani. Vse drog, kakor je bil dolg, mu je šel skozi glavo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Hammondu in sed-njo soboto se je vrnil domov s zdravljen.

PROSVETA

Telefotografska služba Berlina Dunaj.
Berlin, 5. dec.—Med Berlinom in Dunajem je bila te dni odprta telefotografska služba po vsem procesu, ki ga je iznajel neki Nemec. Takoj prvi dan je bilo razposlanih 150 slik. Telefotografska slika stane 10 vprečno dva dolarja. Istočasno je bila otvorjena direktna telefonska linija med Berlinom

Vesti iz Jugoslavije

Delavski poslanec Petejan med
sodruzi v Ljubljani.

(Izvirno.)

Po volitvah v narodno skupščino, ki so se vršile 11. septembra tega leta in v katerih je bil izvoljen tudi delavski zastopnik, član socialistične stranke S. Petejan, je socialistična stranka imela v Ljubljani prvi shod, ki je jasno pokazal po kateri poti bodo iti slovenski delavski razred.

Za shod je bilo med ljubljanskimi delavstvom in delavstvom iz ljubljanske okolice veliko zanimanja, kajti naznanjen je bil tudi prihod edinega delavskega poslance sodruza Petejana.

Na zelo obiskanem shodu je poročal S. Petejan in sicer o političnem položaju v Jugoslaviji in o njenem položaju v mednarodni politiki.

Kritiziral je reakcije, ki je na pohodu in ki se posebno občuti v južnih delih države, predvsem v Makedoniji, Srbiji sploh, Bosni in Hercegovini in po nekaterih delih Slavonije in Hrvatske. V Sloveniji ni dejanskega terorja, kajti v Sloveniji skoro niti ne vemo, če je nad nami kaka oblast. Teror se sicer javlja, a ne od strani države, ne od policije, ali žandarmerije, nego od klerikalne stranke in njenih pravovernih somišljenikov. Duhovniki izvajajo še vedno teror iz prižnic, kajti le njegova beseda je prava in sveta. Teror gre tu tako daleč, da duhovnik sploh prepove svojim zvestim ovčicam čitati svobodni miselne knjige.

"V državi ni demokracije in ni parlamentarizma", je izjavil poslanec Petejan. Dejansko je to istina, kajti Slovenija, kjer ne čutimo pritiska drugače, kot pri davkih, pomeni v Jugoslaviji, kakor po svojem povračilu, i po svojem prebivalstvu bore malo. V neslovenskih pokrajinah Jugoslavije pa bo še teror, bo še prava policijska diktatura, dokler ne bo ljudstvo toliko zrelo, da bo znalo prav misliti in si postaviti tak parlament, ki bo odgovarjal vsem načelom parlamentarizma in demokracije.

Da se Jugoslavija izboljša v svoji notranjosti ji je predvsem treba, da sprejme delavsko socialno politično zahtevo, kakor za varovanje za starost za nezaposlenost dejansko zaščito stanovanjskih najemnikov izenačenje davkov po vsej Jugoslaviji, priznanje sovjetske Rusije, federativno zvezo balkanskih držav itd.

V prvi vrsti pa je treba v Jugoslaviji uveljaviti demokracijo in parlamentarizem. Teh danes ni, za to pa je tudi konsolidacija države v tem oziru sila otežkočena. Vlada se povsod absolutistično ter se izrablja od slučaja do slučaja v hlapčevske namene stranke, ki pa, če so tudi v vladi, na splošno nimajo vpliva, ker se jim v politično eksploatacijo prepušča samo goleme teritorije, v katerih imajo gospodarski ali pa politični vpliv. (Za primer v tem oziru si je misliti samo Makedonijo, ki je tak teritorij za radikale. Vsi poslanci, ki jih da parlamentu Makedonija, so radikalni poslanci, ali če ni, to je pri nas vseeno.)

Po Petejanovem poročilu so ljubljanski sodruzi izrekli zaupnico svojemu zastopniku v parlamentu: "Shod sprejema poročilo narodnega poslance sodruza Petejana o njegovem delovanju in nastopanju v narodni skupščini z odobravanjem na znanje ter mu izreka popolno zaupanje v pripravljenosti, da bo tudi v bodoče v narodni skupščini kakor tudi zunaj nje zastopal interese proletariata.

Shod obenem izjavlja, da bodo somišljeniki socialističnega pokreta posvetili vse svoje sile o krepitevi pokreta ter s tem dali svojemu zastopniku v narodni skupščini moralno in politično podporo pri njegovi težki borbi za pravice proletariata in njega končno osvoboditev iz kapitalističnega suženjstva."

Poslanec Petejan je bil nato živo aklamiran. Delavci, ki

so bili navzoči na shodu, so dobili vtis, da se je z njim naselilo v socialistično gibanje v Sloveniji zopet stremenje po čim prejšnjem dvigu delavskega gibanja, v katerem naj delavski razred pokaže, da ima pravico do svojega političnega in gospodarskega obstoja in naj s svojim direktnim udeleževanjem v političnem življenju Jugoslavije pokaže, kako je treba delati, da se pride do tako težko pričakovanih uspehov.

Za sodrugom Petejanom je govoril S. Stukelj o Kongresu avstrijske socialne demokratične stranke in o nauku za sodruge v Sloveniji. O tej stvari pa bomo prihodnjič več in natančneje izpregovorili nekoliko besed.

Zandar obsojen na smrt. Vojaško sodišče v Skopju je zaradi štirih umorov obsodilo na smrt žandarmerijskega narednika Blagoja Stankovića. Narednik je bil zaročen s hčerko vdove Božene Nokoljić Deno v Prokuplju. V zadnjem času se je Stanković prepiral, da mu dekle ni zvesto in da ima za njegovim hrbtom celo štiri ljubimce. V skrajni ljubosumnosti je Stanković zvečer vdri v stanovanje svoje neveste, ubil njo in ljubimca, ki ga je našel v stanovanju, hitel potem v stanovanje drugega njenega ljubimca, postarnega vdovca, ter ustrelil njega in njegovo hčerko. Naslednjega dne se je sam prijavil oblasti. Obsodilo na smrt je sprejel Nikolić mirno in z nasmehom.

Politična novost. "Delavska politika" poroča, da bodo Nemci za občinske volitve v Mariboru kandidirali skupno s klerikalci na eni kandidaturi listi, češ da so se tudi sedaj s klerikalci v občinskem svetu glede nacionalizma čisto dobro razumeli in ravno tako tudi na kulturnem in seve gospodarskem polju.

Letošnja smrtna ponesrečenost v premoženjskih v Sloveniji. V Sloveniji imamo v premoženjskih vsako leto 7—10 smrtnih ponesrečenosti. Letos je to število že doseženo. Prvega januarja t. l. se je smrtno ponesrečil na separaciji v Krmelju 49letni čuvaj Jože Keše, družinski oče iz Govejke dola pod Yrhkom, občina St. Janž. Njegova smrt je bila zagonezna, ker so ga našli ob belem dnevu okoli 12. ure na železniški tračnici z razbito lobanjo, ne da bi bil kdo priča njegove smrti. Domnevalo se je, da je padel z mosta.

Po en rudar se je smrtno ponesrečil v Ljubljani v premoženjski "Družbe z o. z.", v premoženjski "Keramične industrijske družbe v Zagrebu" istotam in v Trbovljah. V Mežanih sta se smrtno ponesrečila dva rudarja. V četrtek, 10. t. m., se je v državnem rudniku v Veleznju ubil kopar Fran Strojnik, tako da znaša z njim število letos smrtno ponesrečenih že 10.

Krvav pretep v Lipovcih. V gostilni Stefana Mertueka v Lipovcih sta se dne 7. t. m. zvečer sešla Ivan Vohar, čevljarjak, mojster iz Bratoncev, in Stefan Renglo, p. d. imenovan "Markec", posestnik v Lipovcih. Oba sta si naročila vino in si pošteno vsak zase privoščila dobro kapljico. Vohar je kmalu postal dobre volje in je pozval pivskega tovariša Rengla k svojimi mizi, rekoč: "Markec, hodi piti!"

Renglo se je čutil užaljenega, ker ga je prijatelj poklical po domače za Markca. Skočil je torej proti Voharju ter mu razlil pol litra vina po mizi. Začelo se je prepiranje. Beseda je dala besedo in razgreta moza sta hitro trčila skupaj. Kmalu pa sta se tudi unesla in začela piti dalje, a pri tem sta se zbadala z različnimi primiki. Polagoma sta se oba odpravila iz gostilne.

Ko je bil Renglo že precej odaljen od gostilne, se je naenkrat izvil svojima siloma izpod rok in pohitel proti Voharju. Zdal se je, da se moža bešno spopadala. Renglo je s palico udrihal po Voharjevi glavi. Vohar, ki je bil mnogo šibkejši, pa je v o-

brambo potegnil nož ter je Renglu razrezal roko in mu zadal suneč v prsi. Renglo se je takoj zgrudil v nezavesti ter so ga z vozom hitro prepeljali domov, kamor so poklicali zdravnika. Naslednji dan so ranjenca odpeljali v bolnico v Murako Soboto, kjer se bori s smrtjo. Vohar se je po svojem činu takoj skesal in se šel sam javit orožnikom. Zdal se nahaja v preiskovalnem zaporu v Dolnji Lendavi.

Uboj v Sloveniji vasi pri Ptuj. V Sloveniji vasi pri Ptuj je 13. novembra delavec Stefan Čaruga v silobranu ubil s sekuro svojega svaka posestnika Piška.

Čaruga se je dan pred ubojem vrnil iz Francije, kjer je bil okoli pet let zaposlen. Bil je na glasu kot zelo marljiv vin pošten, česar se o Pišku ne more trditi. Bil je namreč že 24krat kaznovan ter se je šel pred kratkim vrniti iz zapora, kjer je odsedel svojo zadnjo 8mesečno kazen.

Že drugi dan po vrnitvi Čaruge iz Francije sta se svaka sprila zaradi družinskih razmer. Čaruga je kot miroljuben mož odšel na svoj dom ter se zapri v sobo, da ne bi prišlo do najhujšega. Za njim je prišel Pišek in toliko časa razbijal po vratih, dokler ni vdrl v sobo. Vrgel se je v kuhinjskim nožem v roki na Čarugo, ki je v silobranu pograbil za sekuro in zamahnil proti Pišku. Pri tem mu je spodrsnilo, da je sam padel, a se je hitro dvignil in umaknil. Pišek pa je še huje pritiskal na njega. V skrajni sili je Čaruga ponovno zamahnil s sekuro in vseknil Piška po glavi, da se je ta takoj zgrudil mrtve.

Po krvavem dogodku se je Čaruga preoblekel in se odšel prijaviti bližnji orožniški postaji. Ker je ravnal v najhujšem silobranu in je njegova dosedanja preteklost brez madežev, dočim je o ubitnem Pišku splošno znano, da je bil velik nepridiprav in pretepač, se je nadejati, da mu sodišče ne bo odmerilo prevelike kazni.

Smrtna kosa. Umrl je v Ljubljani v visoki starosti Jernej Janka, hišni posestnik in bivši pekovski mojster.

Samomor starega krmarja s molitvenikom v roki. V Zemu-nu je vzbudil senzacijo samomor 70letnega upokojenega krmarja Josipa Rekulica, ki je bil dobro znan kot šaljivec in splošno priljubljen med žemunskim občinstvom. Točno opoldne sta v starčevem stanovanju odjeknila dva strela. Prebivalci hiše so pohiteli pred stanovanje "strica" Josipa, ki ga je bilo zadnje dni redko videti. Vrata pa so bila zaklenjena. Ko jih je policija siloma odprla, se je pri-soptim nudila pretresljiva slika:

Poleg postelje je v mlaki krvi ležal starček Josip, ob njen pa starodavni samokres, s katerim si je pogladil dve krogli v česno sence. V levici pa je starček krčevito držal molitvenik, iz katerega je očividno pred smrtjo čital razne molitve in se pripotoževal Bogu, da mu oprosti poslednji greh. Nesrečni upokojenec je menda obupal zaradi osamljenosti in bolehnosti.

Poslar, ki jemlje denar iz pisem. Iz Baške Topole je žandarmerija eskortirala poštnega uradnika Matijo Ovosela, ki je v službi odprl iz Amerike došlo pismo ter vzel iz njega deset dolarjev. Pismo je bilo priporočeno in naslovljeno na neko udovo. V pismu ji poroča sin, da ji prilaga v pismu 10 dolarjev. Vdova se je pritožila pri poštnem upravniku, ki je kmalu ugotovil, da je Novosel v banki menjal dolarje. Novosel je priznal dejanje, zatrjuje pa, da je čin zagrešil v pijanosti.

Velik požar na ptujskem polju. Dne 10. nov. zjutraj, ko je divjal na ptujskem polju silen vihar, se je razbesnel v Šilohak pri Pragerskem požar, ki je napravil ogromno škodo. Posetnikom Mirkotu Majerleu, Simonu Premalu in Stantenu je uničil s slamo krite domačije z gospodarsko poslopji in živino. Kljub temu, da so prihitali na pomoč gasilci od Ptuja do Maribora, se je posrečilo ogenj po treh urah napornega dela in gašenja komaj omejiti.

ZDRAVSTVO

Poljudna beseda o higijeni in skrbi za zdravje.

HISTERIJA, SKRIVNOSTNA BOLEZEN ČLOVEŠKIH MISLI.

Medicinski lezars histerija pomeni za vsak človek ("histerične ženske"), redkokateremu neustrokovnjaku pa je znano kaj več o zelo razširjeni bolezni, ki jo označujemo s tem imenom. Čitatelje bo brez dvoma zanimala ta nekakaj tujstvena bolezen, zato posnemamo po listu "Hygeia" nekaj podatkov. Zadeva je aktualna tudi glede na slučaj "avetnice v Konnersreuthu", v katere čudežih so zdravniki spoznali zapleteno histerijo.

I.

Slušateljice visoke šole so prinesli na kliniko za živčne bolezni. Imela je povsem pravilno in zdravo nogo, toda starši so trdili, da ne more že tri leta stati na tej nogi ali jo kakorkoli uporabljati, če stoji po koncu. Zato jo morajo vedno nositi. Ako pa leži na postelji ali na divanu, lahko s nogo normalno giblje. Dognalo se je, da sicer ni bolna na živcih.

II.

Vojak v strelskih jarkih se je onesvestil, ker je tik njega eksplozivni velik arhangel. Zavedel se je prav kmalu, vendar pa je občutil, da se je z njim nekaj zgodilo. Najprej ni mogel ganiti ne rok ne nog in ne izplaziti jezika, potem pa se je jel tresti in drgetati po vsem telesu. To se je nadaljevalo tudi pozneje, ko so ga odneali v bolnico. Zdelo se je, da ga lomi hud strah, vendar je trdil, da se ničesar ne boji. Na kliniki so dognali, da je izgubil čut celo za tako oster dražljaj, kakor je ubod s živanko globoko pod kožo.

III.

Devetleten otrok je jel nena-doma vpiti in se loviti z rokami za glavo. Preplašeni sorodniki so poklicali zdravnika in uporabili najrazličnejša sredstva, da bi otroka pomirili. Vpiti se je polagoma izpremenilo v trajno tanzanje in stokanje. Na mah pa je vse to izgubil, otrok je vstal in se šel igrati, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo.

IV.

Štiridesetletna žena leži na nalašč pripravljeni postelji, kjer se ji ni treba gibati. Leži brez nehanja in kolikor moči nepremično. Skrbni soproj ljubosumni skrbni za njo in nekajkrat na dan pusti dolo, da ji postreže. Žena gladko in z očito naslado pripoveduje o svojem "strašnem položaju" in podrobno razlaga, kako se je pred petimi leti le malo bolj ganila na ležišču in se je občutila v glavi hude bolečine; zdelo se ji je, da bo začela umirati. Od tega časa se sploh ne upa bolj odločno gibati.

Ta bolnica je bila hipnotizirana. V tem stanju je vstala s postelje, na kateri je ležala nepremično pet let, stopila k mizi in jedla s svojo rodbino. To se je ponavljalo nekaj tednov tudi tedaj, ko ni bila v hipnotičnem stanju. Kmalu pa se je spet udala v prejšnjemu prepričanju, da ji ni pomoči in da se ne more ganiti. Minilo je nadaljnjih pet let — še vedno leži v postelji in mož ji zvesto streže.

V.

Sosedje in sorodniki so se zbrali okoli postelje neke žene, ki je — kakor se je zdelo — umirala. Krklila je z rokami po zraku, planila včasih pokoncu, vplila in drgetala po vsem telesu. Hišni zdravnik je odredil, da pokličejo še enega zdravnika. Le-ta je prišel, preiskal bolnico in v navzočnosti hišnega zdravnika izjavil, da bo ta žena ozdravela tako telesno kakor duševno. Naslednjega dne je bila zdrava.

VI.

Neki mladenič je delal na farmi svojega strica v Ohlu. Prišel je domov v soboto zvečer, da bi se do ponedeljka dobro naspal. Prav nič se ni mogel spomniti, kaj se je z njim godilo — zavedal se je le, da leži v postelji nekega hotela v Kaliforniji. Povpraševanje je dognal, da so mu niti trije tedni. Posetnica nekega agenta, ki jo je imel v žepu, mu je bila nadaljnji kazipot. Pisal je temu možu in dobil neverjeten odgovor, da je bil v času, ko sta si izmenjala posetnici,

inteligenten mladenič, ki samozvestno in praktično izvršuje svojo trgovino; navedel je to ime in povedal, kam namerava iti in v kakšen namen.

VII.

Trgovca je priredil na čast svojim sorodnikom zaupno večerjo in pozval vse sorodnike. Mnogi so prišli in se dobro zabavali, le gostitelj ni bilo nič kaj dobro. Lotil se ga je spanec, vlegel se je in spal nekaj dni nepretrgoma. Ko se je predramil, je živel docela normalno — po dnevu, medtem ko je ponoči vedno govoril in delal, kakor da bi bil iznova pretvirljivo svojo mladost. Igral se je, pel, čebijal, smejal se je, in se vedel tako, kakor da bi bil star osem do deset let. Njegovi domači so ga vso noč opazovali. Ko se je zdanilo, je šel mirno na svoje delo in priprave druge, da je vso noč dobro spal.

Vsi pravkar navedeni slučajji so primer bolezni, ki slovi pod imenom histerija. Le-ta je neka oblika bolezni naših misli; običajno se kaže med živčne bolezni. V resnici pa ni živčna in človek, ki trpi za njo, čisto ni niti nervozen v običajnem smislu te besede. Histerija tudi nima nič skupnega s živci. Je bolezen, ki se lahko pojavlja in se navadno res tudi pojavlja pri telesno zdravih ljudeh, čijih možgani, hrbtini možgani in živci so popolnoma v redu, to se pravi: ne kažejo bolezenskih znakov.

Histerija je ime nekega bolezenskega tipa, ki je v glavnem ali docela duševnega izvora; to znači: glavni činitelji, ki povzročajo znake histerije, so duševni (patološki). Pri drugih boleznih so znaki (simptomi) kemičnega izvora, ali pa spet pri drugih mehaničnega. Pri histeriji imamo izrazito duševni povod. Fizikalni in kemični vzroki so tu docela neznamitni; poškodovana je glavna mašinerija celega organizma.

Znaki.

Znakov ali simptomov histerije je dolga vrsta. Več jih je in mnogo raznovrstnejši, ko negro pri katerikoli znani bolezni; čestito so tako podobni znakom drugih bolezni, da jih le s največjo težavo razločimo.

Kako raznoteri so ti pojavi, pričujejo že slučajji, ki smo jih navedli v uvodu naše razprave. Vse vrste motenj glavnih in posebnih čutil, enostavne in globoke, motnje v gibanju posameznih telesnih delov številni primeri, ko se čutila preobrnejo — vse to in še marsikaj drugega gre tej bolezni na rovaš.

Najpogostejši znaki so splošno ohromelost brez organskih vzrokov, delna ohromelost rok ali nog, izguba občutljivosti na tem ali onem delu telesa, izguba govora, sluha, zavesti itd. Vendar se ti znaki skoraj nikdar ne pojavljajo sami zase. Vedno jih spremljajo tudi znaki, ki kažejo motnje v "aparatu" mišljenja.

Zakaj se pojavljajo pri histeričnem človeku taki znaki in kaj pomenijo? Dolgo časa je veljalo mnenje, ki so ga zagovarjali tudi zdravniki, dobro poznavajoči to čudno bolezen, da si teh pojavov sploh ne moremo razložiti. Kaj čuda tedaj, če so docela nepoučeni ljudje zrl na histerične kot na začarani osebe. Pozneje se je uveljavila domneva, da so ti pojavi samo slučajne in nedoločne motnje možganskega delovanja. To domnevo pa je bilo treba zavreči, kakor hitro se je dognalo, da se histerija sploh ne dotika možganov. Slednjič so se nekateri ljudje postavili na stališče, da je histerija čisto navaden "švindl" in da je najbolj zdravi način metoda kazen ali vsaj žuganje s kaznjico. (Celo nekateri zdravniki so zagovarjali v nemških listih uspešno zdravljenje histerije z — leskovko, starim "zdravilom" naših kmečkih mamic. Op. prevajalca.)

(Dolga prihodnja.)

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

M. Ločenko:

SREČA.

Včasih te prevzame občutek, ki te sili stopiti h kakemu neznanemu človeku, da ga vprašaš:

— No, bratec rodni, kako je? Ali si zadovoljen s svojim življenjem? Ali si imel srečo v življenju?

Sploh sem od tedaj, odkar sem obolel na želodcu, že mnogim postavil to vprašanje. Mnogi odgovarjajo s kako domisljico, drugi zopet lažejo, da so krasno živeli, kakor boljše sploh ni moglo, da imajo največjo plačo in da so prearečni s svojo družino. Le en sam človek mi je odgovoril resno in obirno na moje vprašanje, to je bil moj prijatelj Ivan Tomič, ki je bil steklar po poklicu.

— Ali sem imel srečo? me je vprašal. Kako ti to misliš? Razume se, da sem imel v svojem življenju tudi srečo.

— Ali je bila to kakšna velika sreča?

— Ej, ali je bila velika ali majhna, ti sedaj ne bi znal več povedati, toda meni je ostala za vedno v spominu.

Ivan Tomič je pokadil dve cigareti, potem pa je ubral svoje misli in pričel pripovedovati:

Bilo je pred 20 leti. Tedaj sem bil še mlad in lep ter sem si ponosno zavijaval brke. In veruj mi, vedno sem čakal na srečo, na srečo, ki bi nekoga dne tudi meni morala zasijati, kakor sem za trdno upal. Prešla pa so leta in ni se ničesar resnega zgodilo. In tako nisem niti opazil, da sem se zaročil, da sem se oženil, da mi je žena rodila otroka, kako je potem žena umrla in pozneje tudi otrok, — vse to je neopazno tiho in mirno prešlo, vse — brez sreče.

Toda nekoga dne, bilo je 27. novembra, sem šel, kakor navadno, na delo, a po končanem delu sem se vsedel v krčmo in naročil čaj. In sem tako sedel, pil in mislil: "Minevajo leta, a sreče — ni."

In ko sem tako še razmišljal, začujem naenkrat okoli sebe razburjene glasove. Obrnem se, gostilničar je mahal s rokami, natakaj je mahal z rokami, pred njima pa je stal vojak in se majal proti bližnji mizi. Hotel je sedeti, pa mu nista pustila.

— Ne! je vzkliknil gostilničar, vam vojakom ni dovoljeno sedeti v krčmi za mizo! Zakaj, drugače bi moral plačati globo. Pojdi lepo domov, dragi moj!

Toda vojak je bil pijan in je na vsak način hotel sedeti za mizo. Končno so pomagali tudi nekateri gostje krmarju, da so vrgli vojaka na prosto. In ko je bil vojak na cesti, je pobral s tal kamen in — bum! — v veliko stekleno izložbo. Nato je pobežnil.

Veliko steklo na oknu je imele 2—3 metre. Kdo naj bi to plačal? Krmar je padel skoro v nezavest; vsi se prebledeli in se stresli. Vsedel se je ves trd na stol, ne da bi se upal pogledat v okno.

Ljudje božji! je vzkliknil kakor nor, — ta vojak me je uničil. Danes je sobota. Jutri je nedelja! Dva dni brez stekla v oknu. Kje naj sedaj najdem steklarja? Ako ne dam novega stekla v okno, mi bodo vsi gostje ušli! ...

In gostje so bili zares nezdovoljni. "Vleče!" so dejali nekateri. — "Hočemo sedeti na gorkem, sedaj pa vleče!"

Tedaj sem vstal, pokrli čašo s svojo čepico, da bi se mi čaj ne shladil, ter stopil hladnokrvno pred krmarja.

— Jaz sem steklar, — sem dejal.

Ko je krmar začel te besede, je postal takoj boljše volje. Prišel je šteti denar v blagajni, potem pa me je vprašal, koliko bi moglo veljati, ali bi se nemogoče razbito okno sestavilo iz manjših kosov.

— Ne, sem mu odgovoril. Iz malih kosov se ne more ničesar napraviti. Menda ima celo steklo 2X3 m. To bi moglo veljati kakih 75 rubljev, kar je zelo poceni — Kaj? — je vzkliknil krmar. — Ali si znorel. Kar lepo se vsedi na svoj stol, pa rajši pij svoj čaj; to bo pamet-

nejše. Luknjo v oknu bom zamašil s cunjami.

Takoj je poslal ženo v stanovanje po cunje, s katerimi je potem res zamašil okno.

Toda cunje so kmalu izpadle, čemur so se vsi gostje smejali. Toda nekateri so se zopet pričeli jeziti. Pretemno je, so dejali, pri taki razsvetljavi se ne more piti. — In čemu naj gledam v te cunje; v cunje lahko zijam tudi doma, se ježil neki gost, ki je plačal in odšel.

Sedaj je krmar prišel k meni in me naprosil, naj grem takoj po steklo. Vtaknil mi je denar v roke. Jaz nisem niti čaja popil do konca, temveč sem takoj odhitel k najbližji steklarni. — Zaprto! Kličem, trkam in prosim. Končno so me vendarle apustili notri.

Kaj naj vam še nadalje pripovedujem? Bilo je vse tako, kakor sem si zamislil in — še boljše! Steklo 2X3 je veljalo 5 rubljev, v resnici pet rubljev skupaj torej 10 rubljev.

Hitro sem izvršil svoje delo. Sedaj sem spili še tisti čaj, čaj, kolikor mi ga je ostalo, ko sem odhitel v steklarno. Za tem sem si naročil pečene ribe in šaganje. Pojedal sem in takrat koraka, majalo se, odšel iz krčme, v roki pa sem čvrsto držal še 30 rubljev! ...

Boš moj, kako sem tedaj pil! Cela dva tedna sem pil ... Hotel sem si še kupiti nove hlače, pa mi je med tem še zmanjkalo denarja.

Da, da, dragi prijatelj. Kakor vidiš, sem vendar imel v življenju srečo; doživel sem svojo veliko srečo. Vse moje ostalo življenje je po tem velikem dogodku potekalo popolnoma mirno. Nisem več doživel kake velike sreče.

Ivan Tomič je umolknil. Z navzljato sem pogledal v svojega drugega prijatelja. V svojem življenju je nisem okusil niti sreče, kakršna je bila njegova! Ali pa je morebiti nisem opazil?

Fond milijon dolarjev za kontrolovanje raka.

New York, N. Y., 6. dec. — Thomas W. Lamont, predsednik komiteja Ameriške družbe za kontroliranje raka, je naznanil, da se je zbral fond milijon dolarjev, ki se bo porabil v boju proti tej nevarni bolezni. Kampanja za ta fond je prčela pred enim letom. Letni budžet je določen na \$60,000.

Dve ženski rošeni in plamenov.

Chicago. — Ogenj, ki je nastal v nedeljo v stanovanjskem poslopju na 9 W. Chicago ulici, je zajel dve priletni ženski. Prišedli gasilci so ju rešili iz gorečega stanovanja. Škoda, ki jo je povzročil požar, je več tisoč dolarjev.

Gledališka igralka se ubila.

Oshkosh, Wis., 5. dec. — Marie Moore s St. Paula, gledališka igralka, je v nedeljo tukaj umrla za poškodbami, ki jih je došla, ko je njen avtomobil v soboto zadel v neko drevo in se prevrnil.

Priznal tatvino.

Stockton, Cal., 5. dec. — John W. Wild, alias John Walsh, je v soboto priznal tatvino \$2,300, ki jih je vzel z blagajne Metropolitan banke.

Ogenj v skladišču.

Chicago. — Ogenj, ki je iz neznanega vzroka nastal v nedeljo zvečer v skladišču West Side Refining kompanije, je napravil nad \$5,000 škodo.

Zadavil se je pri obedu.

Chicago. — John Rojda, 1244 Marengo ave., Oak Park, star 58 let, se je v nedeljo zadavil do smrti, ko je sedel pri obedu na svojem domu.

SKENAM PRINEDE SLOVENSKE ORGANIZACIJI V CHICAGO.

Družstvo št. 1 SSPZ—vsečica dne 18. decembra v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine ave.
Družstvo št. 2 N. P. J. v Chicago skupno boščno priredbo 18. decembra v dvorani S. N. P. J., 3007 So. Lawrence Ave.
Vsečice skupnih društev SSPZ dne 14. januarja 1935 v Narodni dvorani, 18. cesti in Racine ave.

Arkadij Avertenko:

DVOJNIK

Mladi Koleskin je bil veseljak in človek kakor treba. Lahko si ga pridobil za vsako žalo. Nekoga dne je moral odpotovati po poslih v neko pokrajinsko mesto. Prispel je tja prerano, da bi mogel takoj izvršiti svoj posel, zato se je vsedel v kolo-dvorsko restavracijo, naročil fi-no jed in pijačo, prižgal si je ci-gareto ter se zagledal v mlado in lepo blondinko, ki je sedela sama za sosednjo mizo. Nena-doma ga je nekdo prijateljsko potapljal po rami in ga nagovo-ril z globokim glasom:

— Glej, glej inženjerja Zaj-ceva... že dolgo vas nisem vi-del! Kako vam gre?

Koleskin se je obrnil in zagle-dal pred seboj malega, debelega in enostavnega človeka z rdeče nabuhlim in modrim nosom. Ne-znanec ga je prijel za roko, jo živahno stisnil in dejal:

— Dober dan, dragi prijatelj! Kako se vam godi?

Za vraga, je pomislil Koles-kin, gotovo sem se z njim ne-kje seznanil, pa sem nanj po-zabil. Hm... ne morem reči, da ga ne poznam.

Zato mu je odgovoril:

— Hvala za vprašanje, dobro; in kako živite vi?

Mali debeluhar se je glasno nasmejal:

— Ha, ha, ha! Kako živimo mi?! Ali so vaši doma zdravi?

— Hvala bogu, — so, — je odvrnil Koleskin smehljaje. Kje ste bili tako dolgo? Zakaj se niste dali videti?

— Jaz? je zapel debeluhar. Ha, ha! Morate vedeti, dragi moj... Da, nekaj sem vam ho-tel povedati... Moja žena je vprašala za vas... Vi ste me gotovo pošteno obrekli.

— Zakaj? je odgovoril Koles-kin z iskrenim glasom. Za obre-kovalje nisem imel povoda, pa vas nisem obrekoval.

Tako? je odvrnil debeluhar lokavo, mežikaje... In tristo rubljev, ki ste mi jih posodili? Še isti večer sem jih zaigral!

— Ali je mogoče? je vprašal Koleskin sočutno.

— Da, da... Ali hočete, da vam vrnem dolg?

— Prosim!

Debeli človek je potegnil iz žepa debelo listnico in ponudil Koleskinu 300 rubljev.

Koleskin ni dolgo premišljal, temveč je z elegantno kretno vtaknil denar v žep.

— Hvala...! Da...! Kaj sem vam že hotel reči? Ali mi morete storiti prijateljsko uslu-go? Posodite mi do jutrišnjem petsto rubljev. Veste... težki časi... ljudje ne plača-jo... Denar vam pojutrišnjem vrnem.

— Seveda, zelo rad, prosim! Vrnili mi boste ob priliki v klubu. Da, zares! Kaj naj storim z deskami? Pisal sem vam že o njih. Nekaj moram storiti, ker bomo drugače plačali veliko le-zarino zanje...

— Pustite prepeljati deske k sebi, saj lahko leže na vašem dvorišču, mu je odvrnil Koles-kin.

Debeluh ga je začudeno po-gledal.

— Menda se šaljite, gospod in-ženjer... Saj jih je vendar tri vagone!

— Prosim, delajte, kakor sem vam dejal, je odgovoril Koles-kin s čvrstim glasom. Sedaj pa mi dovolite, da se poslovim! Na-takar, račun! Pozdravite svojo gospo!

— Hvala, je odgovoril debe-luh in mu zopet živahno stisnil roko.

Koleskin je vstal in s hitrom korakom odšel iz restavracije.

Koleskin je blodil po ulicah, ogledoval si izložbe, izvršil svoj posel in odšel v mestni park. Komaj se je vsedel na klopi, že je pristopila k njemu elegantna dama in ga radostno nagovori-la:

— Vladimir! — Nisem te pri-čakovala danes...! Zadnja dva tedna si se zelo izpremenil. Za-kaj si danes v cilindru?

— Vražja baba! zakriči Jure, ko ga ugriz-ne Čirikli v palec. "Zdaj mi je pa že dovolil!"

Nanaglom zaspuče ciganko in ji stisne roke na hrbtu. Nato privežejo mater in sina k dvema debeloma. Nadsokolar potegne za-bodeno mladico izpod grma in jo položi poleg lihte ciganke. Sedaj ugleda tudi staro arno, ki stoji ob širokem deblu kakor ulita iz bron.

— "Aha, oni dve srni sta, ki sta ji preplašila naka dva ubega psa, da smo ju komaj aklicali nazaj," de Jure. "Grof je ukazal, da mu ne-utegoma naznanimo vsako lovsko tatvino in vsakega lovskega tatu. Miko, ti si najmlajši — jezdi nazaj in javi gospodu, kakšna dva imenitna ptelka smo ujeli sredi gozda!"

— "Izpusti naju, ljubi, dragi gospod lovec!" jame iznova prositi Čirikli z jokavim glasom, ko odjaše mozoljasti Miko. "Molila bom vsak dan zate in za tvojo drago ženo in tvoje nedol-žne otroke."

— "O kajpa!" se ji roga nadsokolar. "Pač mnogo bi zalega tvoja molitev! Sicer pa ni-mam ne žene ne otrok. Haha, prijatelj, ali ste si ali, da bi molila ciganka za koga?"

— "Se zase ne," se grohotajo sokolarji in ugibajo, kaj ukrene grof s tatovama.

Čirikli umolkne in gleda zvezanega sina. V mislih prebira najganjlivejše besede, da omeči z njimi grofu srce. In blagodejen up opaja mučeno dušo materino.

Napoleon prihaja grof Majnard in za njim vsa gospoda, ki se je udeležila sokolovanja.

Ko zagleda Davor cigana, jame nemirno plesljati, širi nozdrvi, voha in sope šumno, otre-sa lepo grivo, grize žvalo in noče dalje. Grof ga izpodbode z obema ostrogama — konj od-skoči in se vzpne na zadnji nogi. Nadsokolar ujame udno ter gladi in miri trepetajočo žival.

Radovedno gledajo Blagajev gostje ci-ganko, njene pisane cape, njene rdeče in zele-ne kroglice v črnih lasih, njene dolge uhane s steklenimi biseri, njene nize s pisanimi ka-menci, sobovi in srebrnjaki okoli vratu.

— "Usmil se naju, presvetli gospod!" hiti prositi Čirikli. "Prizanesi nama! Nikdar več naju ne bo v tvoje gozde. Bodi usmiljen, pre-svetli grof! Usliši ponižno prošnjo uboge ma-tere! Ukaži, da naju izpusti! Bodi milostiv!"

— "Pa še tako mlado arno!" se razlari grof. "Privežite oba k sedlu! Ženite ju na grad!"

— "Milost, presvetli grof, milost, presvetli knez!" kriči ciganka venomer.

— "Prosita za naju, lepi moji gospodje, o-j, prosite, lepe moje prelahne gospe, prosite za ubogo nesrečno mater in njenega sina, prosite grofa za naju, dušice božje, dušice zlate..."

Toda zastoj išče Čirikli sočutnega izraza v tujih obrazih; v vseh očeh vidi le plaho ali sirovo zvedavost.

Molče, s temnim obrazom odjaha grof Bla-gaj vtric grofa Starograjkega in za njima druga gospoda.

— "Jaz bi obesil tatinska potepuha kar tukaj! godrnja Jure Adlešič in nadzoruje hlapce, ko privezujejo cigana, vsakega k drugemu konju na sedelni glavici. "Molči, baba! Kdo te bo pa poslušal? Ušesa me že bole od tvojega jav-kanja. Miko, ne pozabi srnice! Naprej, fantje!"

Kmalu prijezdijo iz hlada. Ob gozdnem ro-bu stoji srna in žalostno gleda za četo, ki od-naša njeno mladico... In kakor solza se sveti živali nekaj v vlažnih očeh.

Cimdalje tem huje pripeka sonce. Opra-šeni so trava in grmovje ob poti, divji hmelj in plotni slak ob mejah; rose ni več. Okrog in okrog na belomodnem obzorju se pomaljšajo iz-za slovenskih in hrvaških gork in gora čudni kolobarjasti oblaki, podobni belemu drevu. Zdi se, da jih počasna sapa dviga z velikim napo-rom polagoma višje in višje. Včasih sunkoma za-šumi po brezah, po topolih. Jazdeli kažejo ve-čidel po stranskih potih in po trati, da se ognje-jo hudemu prahu.

(Dolje prihodnjik)

Za boga, lepa je!... Te ognje-vite oči!... Plava bubi-frizura, — je mladi Koleskin, moj dvo-jnik je srečen!

— Him, zahotelo se mi je ta-ko, ji je glasno odgovoril, nave-ljal sem se uniforme! — Razu-mel je takoj položaj in veselo dodal: Tako, moj angel, sedaj me poljubi!

— Kako? se je začudila plavo-laska. Zadržaj si mi dejal, da se morava ločiti in da mora biti konec najine ljubezni...

— Premislil sem se, je hitro odgovoril Koleskin, ti moraš po-stati moja žena, nihče... Pri-makni se bližje, da te obja-mem!

Dekle mu je ugajalo.

— Veš kaj, dragica, ji je de-jal Koleskin po poljubu, prid-i popolnoma k meni!

Dekle ga je začudeno pogle-dalo!

— A žena?

— Katera žena?

— Tvoja vendar!

— Nanjo misliš? Veš, saj ni moja žena. Ne čudi se preveč. To je skrivnost, ki ti jo bom še pojutrišnjem razjagnil. Prava-zaprav je ona moja sestra.

— A vajinih dvoje otrok?

— To sta otroka nekega po-kojnega prijatelja. Mi smo jih adoptirali. Z eno besedo, spravi svoje stvari skupaj in se pre-seli pojutrišnjem k meni.

— A tvoja sestra? je vpraša-lo dekle.

— Vesela bo... Skupaj bomo odgajali in poučevali deco... Daj mi poljub!

— Moj bog, zdi se mi, da sa-njam. Danes si popolnoma dru-gačen, tudi govoriš nekako bolj čudno...

— Pusti to... tako sem ve-sel... Torej pojutrišnjem! Do-videnja, srce moje.

Še enkrat jo je poljubil, zapu-stil park, najel avto in se odpe-ljal v najfinejšo restavracijo.

Gospod inženjer je že po-polnoma pozabil na nas! mu je dejal pri vstopu v dvorano last-nik restavracije z globokim po-klonom.

Na odru je igral damski or-kester moderne skladbe. Mala basistinja je bila tako draštes-ta, da se je Koleskin odločil pre-živeti večer v njeni družbi. Na-takarji so prinašali vino sekt, likerje, sadje... Razpoloženje je rastle in prešlo v razposaje-nost. Koleskin je razbil veliko zrelo, nato je splezal na mizo ter pričel na njej peti in plesati. Od sosednje mize se je začul glas, ki je zahteval mir, vendar pa se na to ni oziral. Gospoda od sosednje mize je energično zahtevala, naj preneha s kriča-njem, in tako je najprej dolgo do prerakanja, potem pa do pre-tpeta. Prišla je policija, da po-areduje. Napravili so zapisnik, ki ga je Koleskin podpisal s ime-nom svojega dvojnika: inženjer Vladimir Zajcev.

— Natakari, plačati!... Kolik je račun? 668 rubljev! Dobro, dobro, poljube mi ga domov... saj veste za moj naslov: in-ženjer Vladimir Zajcev.

Odšel je iz restavracije, ma-jajoč se.

Naslednje jutro je vstal v najboljšem razpoloženju. Vše-rajanja pustolovščina ga je ve-selila, razen tega pa je dobil tu-di lepo svoto denarja. Vendar pa je bil mnenja, da bi nadal-jnje bivanje v mestu moglo po-stati zanj nevarno in je zato sklenil, da odpotuje s prvim vlakom. Ko je prišel na peron in hotel stopiti v vagon, je pri-stopil k njemu eleganten gos-pod, ki se je odkril in ga vpra-šal z vljudnim glasom:

— Ze dolgo časa vas čakam... Mi smo bili že nekoč skupaj... Vi ste inženjer Zajcev?

— Da! S čem vam morem postreči?

— Gospod inženjer. Vi ne oporekate, da ste pretekli teden pri Ivančevih na čaju govorili o meni?

— Ne!

Elegantni gospod ni rekel niti besede več, temveč je samo dvignil roko in čez trenutek se je začela močna zasneženost...

— Gospod! je zakliknil Koles-kin, ki je odskočil. Zakaj ste me udarili?

— Ker ste trdili, da pri igri varam.

Po teh besedah se je eleganti-ni gospod obrnil in odšel s pe-rona.

Koleskin je hotel odhiteti za njim, da bi mu povedal, da ni inženjer. Bilo pa je že prepoz-no, lokomotiva je zaživela in vlakovodja je zaklical:

— Vstopite!

Koleskin je hitro skočil v vlak. Denar ga ni več veselil. Vendar je pozabil na žalostni konec svoje pustolovščine, ko se je spomnil nezavidljivega polo-žaja pravega inženjerja Zajce-va in ko je pomislil na neumnosti, ki ga čakalo naslednjega dne.

BOŽIČNO DARILO

Najboljše darilo za celo Vašo družino bo nekaj novih grafofon-skih plošč izdelka

73—Zveličar se rodi...poje "Jadran"

74—Zakaj svetloba...poje "Jadran"

75—Sveta Nebesa...poje duet "Perdan"

76—Sveta noč...poje "Jadran"

77—Angelesko petje...poje "Jadran"

78—Zvezdice božje...poje "Jadran"

79—Raduj se človek...poje "Jadran"

80—Sveti večer...poje "Jadran"

81—Oj ti krasen Božič...poje "Jadran"

82—Sem, o j verniki...poje "Jadran"

83—Na svet večer, šaljiva, duet Danilo Pred volitvami...poje "Jadran"

84—Sveti večer...svonovi in godba Božično drevesce...poje "Jadran"

85—Božično se je dete...poje "Jadran"

86—Božični glasovi...poje "Jadran"

87—Svaki mi kvartet "Jadran" v New Yorku poje na sledečih ploščah:

88—Na planine, na planine...poje "Jadran"

89—Fantje se zbirajo...poje "Jadran"

90—Slovenec sem, Slovenec sem...poje "Jadran"

91—Perice...poje "Jadran"

92—O Mraku...poje "Jadran"

93—Fridl Gorenje (Dolenj)...poje "Jadran"

94—Zadovoljni Kranjci...poje "Jadran"

95—Prišla bo spomlad...poje "Jadran"

96—Ljubzen in pomlad...poje "Jadran"

97—Vesnik na glavi se...poje "Jadran"

98—Ribniška, I. del...poje "Jadran"

99—Ribniška, II. del...poje "Jadran"

100—Janez Čuk in Milka Sovar...poje "Jadran"

101—Priključeni "Hojer trio" v Cle-velandu, (harmonika, kitara in banjo) igra na sledečih ploščah:

102—Regiment po cesti gra, Hojer Trio Sebelka koračnica...poje "Jadran"

103—Al' me boš kaj rada...poje "Jadran"

104—Imala...poje "Jadran"

105—Odprli smo kavarne...poje "Jadran"

106—Moja Mica, polka...poje "Jadran"

107—Stari šotci...poje "Jadran"

108—Polka Staparjev...poje "Jadran"

109—Ti si moja...poje "Jadran"

110—Veseli rudarji, korac...poje "Jadran"

111—Sladki spomini, valček...poje "Jadran"

112—Polarska polka...poje "Jadran"

113—Hojer valček...poje "Jadran"

114—Juh polka...harmonika "Lovin"

115—Na Oheci...poje "Jadran"

116—Domsl polka...poje "Jadran"

117—Juhu, valček...poje "Jadran"

118—Zepoj mi, pitčica, poje E. Grahek Pitčica pevca...poje "Jadran"

119—Dobro se zasuka, igra knež. god. Dokler se ne utrudimo, km. godbe

120—Slovenska polka, igrajo tamburaji Slov. narodna...igrajo tamburaji

121—Na kranjskih gorah, igra orkester Lendler...igra orkester

122—Orlova koračnica...poje "Jadran"

123—Orlova koračnica...poje "Jadran"

124—Orlova koračnica...poje "Jadran"

125—Orlova koračnica...poje "Jadran"

126—Orlova koračnica...poje "Jadran"

127—Orlova koračnica...poje "Jadran"

128—Orlova koračnica...poje "Jadran"

129—Orlova koračnica...poje "Jadran"

130—Orlova koračnica...poje "Jadran"

131—Orlova koračnica...poje "Jadran"

132—Orlova koračnica...poje "Jadran"

133—Orlova koračnica...poje "Jadran"

134—Orlova koračnica...poje "Jadran"

135—Orlova koračnica...poje "Jadran"

136—Orlova koračnica...poje "Jadran"

137—Orlova koračnica...poje "Jadran"

138—Orlova koračnica...poje "Jadran"

139—Orlova koračnica...poje "Jadran"

140—Orlova koračnica...poje "Jadran"

141—Orlova koračnica...poje "Jadran"

142—Orlova koračnica...poje "Jadran"

143—Orlova koračnica...poje "Jadran"

144—Orlova koračnica...poje "Jadran"

145—Orlova koračnica...poje "Jadran"

146—Orlova koračnica...poje "Jadran"

147—Orlova koračnica...poje "Jadran"

148—Orlova koračnica...poje "Jadran"

149—Orlova koračnica...poje "Jadran"

150—Orlova koračnica...poje "Jadran"

151—Orlova koračnica...poje "Jadran"

152—Orlova koračnica...poje "Jadran"

153—Orlova koračnica...poje "Jadran"

154—Orlova koračnica...poje "Jadran"

155—Orlova koračnica...poje "Jadran"

156—Orlova koračnica...poje "Jadran"

157—Orlova koračnica...poje "Jadran"

158—Orlova koračnica...poje "Jadran"

159—Orlova koračnica...poje "Jadran"

160—Orlova koračnica...poje "Jadran"

161—Orlova koračnica...poje "Jadran"

162—Orlova koračnica...poje "Jadran"

163—Orlova koračnica...poje "Jadran"

164—Orlova koračnica...poje "Jadran"

165—Orlova koračnica...poje "Jadran"

166—Orlova koračnica...poje "Jadran"

167—Orlova koračnica...poje "Jadran"

168—Orlova koračnica...poje "Jadran"

169—Orlova koračnica...poje "Jadran"

170—Orlova koračnica...poje "Jadran"